

Sukcesy Zgierza i Łodzi

Kilka dni temu byliśmy w okolicach Łodzi. Rzecz jasna nie mogliśmy nie zobaczyć Miasta Tkaczy w Zgierzu. To udana rewitalizacja zespołu domów tkaczy, „którzy zaczęli osiedlać się w tym mieście po 1816r gdy władze Królestwa Polskiego prowadząc politykę wspierania przemysłu, przyznały szereg ulg i przywilejów osiedlającym się - fabrykantom, rzemieślnikom i rolnikom. Przez sześć lat zwolnieni byli od podatków, opłat celnych za przewożony majątek ruchomy oraz służby wojskowej. Otrzymywali bezpłatnie działkę, drewno do budowy domu i pożyczki na uruchomienie produkcji. Dzielnica tkaczy, powstała w latach 1821-1830, zapoczątkowała tworzenie znaczącego ośrodka produkcji włókienniczej – jednego z pierwszych w Polsce. Dzięki "Umowie Zgierskiej" stanowiącej prawa i obowiązki osiedlenia się na terenie miasta do Zgierza przybyło około 300 zagranicznych sukienników. Każdy z przybyłych podpisywał umowę, w której zobowiązywał się utrzymywać w ciągłym ruchu warsztaty sukiennicze, a na wybranym placu w osadzie wybudować dom drewniany na podmurowaniu, kryty dachówką.”.

Po II wojnie światowej drewniane domy przekształcono w lokale socjalne. Kryzys przemysłu włókienniczego w Zgierzu przyspieszył ubożenie mieszkańców i degradację historycznej drewnianej zabudowy.

Już w 1954 r. powstało pierwsze opracowanie konserwatorskie postulujące ochronę układu urbanistycznego i zabytkowej architektury Zgierza. W 1988 r. pracownicy Instytutu Architektury i Urbanistyki Politechniki Łódzkiej opracowali projekt koncepcji i plan rewitalizacji zabytkowego centrum dawnej osady przemysłowej. W 2003 r. Urząd Miasta Zgierza podjął działania zmierzające do odrestaurowania grupy zabytkowych domów tkaczy. **W 2003 r.** z inspiracji Prezydenta Miasta - Karola Maślińskiego i Architekta Miasta - Michała Domińczaka powstał **Park Kulturowy Miasto Tkaczy**. Obszar zawiera zachowaną w niezmiennym stanie najcenniejszą grupę zabytków Zgierza – unikalny XIX-wieczny zespół około 28 klasycystycznych drewnianych domów tkaczy wpisanych do rejestru zabytków i 85 obiektów wpisanych do ewidencji zabytków wraz z układem ulic. Na terenie Parku Kulturowym Miasto Tkaczy znajduje się 359 lokali mieszkalnych, w których zamieszkuje około 800 osób.

Głównym celem rewitalizacji Parku Kulturowego Miasto Tkaczy w Zgierzu jest przemiana społeczno- gospodarcza ubogiej i zaniedbanej dzielnicy. Proces odbywa się poprzez przywrócenie obszarowi funkcji miejskich: usługowo- handlowo- mieszkalnej, rozwój biznesu lokalnego i stworzenie produktu turystycznego „Miasto Tkaczy”. Celem jest również wytworzenie miejsca rekreacji dla mieszkańców miasta Zgierza poprzez zintegrowaną usługę gastronomii i kultury. Nie mniej ważnym zrealizowanym zamierzeniem jest również uaktywnienie mieszkańców rewitalizowanego obszaru i współpraca z organizacjami pozarządowymi. Park Kulturowy Miasto Tkaczy uzyskał dofinansowanie w ramach Mechanizmu Norweskiego i Europejskiego Obszaru Gospodarczego na rewitalizację zabytków w wysokości 1,35 miliona Euro.

Projekt rewitalizacji Parku Kulturowego Miasto Tkaczy stał się wizytówką i ważnym ośrodkiem kultury współczesnego Zgierza.

Szkoda, że losy naszych Bojar przebiegają odmiennie – a przecież starania o powołanie Parku Kulturowego Bojary wspierało wielu, również przesyłając cenne wskazówki i informacje, autorzy zgierskiego sukcesu.

Wykorzystano informacje ze str. [www:](http://www.facebook.com/miastotkaczy)

www.facebook.com/miastotkaczy

Następnym odwiedzionym miejscem był Księży Młyn w Łodzi – olbrzymi zespół dawnej fabryki Karola Scheiblera i Ludwika Grohmana o powierzchni 500 ha i łącznej kubaturze budynków wynoszącej około 1 mln m³ z własną siecią kolejową o długości ok. 5 km. Przy fabrykach wzniesiono: domy pracowników, szpital, szkołę, sklepy, elektrownię, budynek straży pożarnej, rezydencje właścicieli oraz tereny zieleni ze stawami.

Naszym przewodnikiem był Pan Arkadiusz Bogusławski, który po sukcesie Miasta Tkaczy w Zgierzu został Kierownikiem rewitalizacji Księżego Młyna. Zróżnicowanie aspektów działań rewitalizacji jest niezwykle. Obejmuje zarówno ogromne kubatury fabryczne, liczne obiekty uzupełniające, hektary terenów zielonych, kilkadziesiąt budynków mieszkalnych zamieszkałych przez setki rodzin dawnych tkaczy oraz nawet niewielkie budynki gospodarcze mieszkań, które również potrafią stać się istotnym problemem skomplikowanej struktury społecznej. Modernizacja budynków mieszkalnych wymaga przeniesienia mieszkańców do lokali zastępczych. Pierwotnie rodzinom robotniczym przysługiwały mieszkania o powierzchni 24m², majstrom większe 35m². Obecnie w niektórych lokalach mieszkają nawet rodziny ośmioosobowe. Trzeba je przenieść do większych lub oddzielnych mieszkań. Wyjątkowym aspektem działań w Księżym Młynie jest uwzględnianie sąsiedzkich relacji i prawo powrotu po wykonaniu prac modernizacyjnych. Przykładem chyba nigdzie niespotykanym było przesadzenie na czas przeprowadzki ulubionych roślin mieszkank do ogrodu w nowym miejscu. Ukończone budynki zajmowane są, oprócz mieszkańców Księżego Młyna, przez artystów, przedsiębiorców, a w historycznym budynku szkoły powstanie Akademia Designu. Powraca tu życie i ładne klimaty współczesnej Łodzi.

Pan Arkadiusz Bogusławski pokazywał nam otwarty niedawno zespół dwóch kamieniczek i drewnianego budynku przy ul. Przędzalnianej 91. Dawna ruina została ze starannością wyremontowana. Mieszkania o niezłym standardzie przyjmą rodziny z trzech famuł (*pracowniczych kamieniczek*) osiedla Księży Młyn, w których rozpoczęły się prace modernizacyjne.

To co widzieliśmy jest fascynujące i powinno być przykładem dla Białegostoku – kilka naszych pięknych fabryk ciągle czeka na modernizację.

Panie Arkadiuszu – Gratulujemy !!!

I na koniec niby drobiazg – ale dla mnie to szczególny przykład dbałości o detal i zachowanie charakteru historycznej dziewiętnastowiecznej ceglanej zabudowy (projektowanej przez świetnych architektów) – zastąpienie szpetnych betonowych ścian stacji trafo przez ceglana obudowę nawiązującą do sąsiedniego magazynu. Jak to się ma do naszej stacji trafo, która przesłania Operę - jeden z najpiękniejszych budynków w Białymstoku?

Adam Turecki

Więcej:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Ksi%C4%99%C5%BCy_M%C5%82yn